



Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Болградського районного відділу поліції Головного управління
Національної поліції в Одеській області
30.10.2024**

м. Київ, 2024

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 30.10.2024 групою НПМ здійснено відвідування Болградського районного відділу поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області (далі – районий відділ поліції, РВП, Болградський районний відділ поліції, Болградський РВП).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Куцопатрій Дмитро Сергійович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Нікулін Віталій Андрійович, представник Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи;

Попова Марія Федорівна, представник Уповноваженого в Одеській області;

Потапович Павло Васильович, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Яковенко Віра Сергіївна, представник громадської організації;

Осередчук Ольга Михайлівна, представник громадської організації.

Болградський районний відділ поліції розташований за адресою: Одеська область, Болградський район, місто Болград, проспект Соборний, будинок 97 (фото 1).

Начальник районного відділу поліції – Михайлов Роман Леонідович.

Попереднє відвідування РВП групою НПМ не здійснювалося.

Болградський районний відділ поліції розташований в окремії двоповерховій будівлі в центральній частині міста. На вході до районного відділу поліції наявна інформація про найменування підрозділу поліції та є скринька для заяв та пропозицій. Біля вхідних дверей РВП розміщена кнопка виклику постового поліцейського. Доступ до адміністративної будівлі РВП забезпечений для всіх категорій осіб, зокрема для осіб на інвалідному візку обладнаний підйомник (фото 2).

На стінах у вестибюлі розміщені інформаційні стенди, що містять відомості про керівництво органу, Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, графік прийому громадян та інші інформаційні матеріали для відвідувачів, а також кулер з питною водою (фото 3).

У вільному для відвідувачів доступі розміщено книгу скарг та пропозицій,

при огляді записів за 2024 рік скарги не надходили. У приміщеннях загального користування та у коридорах будівлі РВП наявні камери цілодобового відеоспостереження з обов'язковим виведенням відеозображення в режимі онлайн на монітор у черговій частині. При вибірковій перевірці встановлено наявність архівованих записів на два місяці.

Групою НПМ оглянуто службові кабінети сектору кримінальної поліції слідчого відділення, сектору превенції, сектору дізнання та інших служб, а також приміщення господарсько-побутового призначення. У перелічених приміщеннях сторонніх осіб (окрім поліцейських) на момент відвідування не перебувало, предметів, які можуть застосовуватись для катування чи психологічного тиску, не виявлено. Фактів заподіяння тілесних ушкоджень та смерті затриманих, запрошених і доставлених осіб у РВП не встановлено. При вибіркового опитуванні працівників РВП встановлено їх обізнаність зі змістом статті 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод та статті 28 Конституції України щодо заборони катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання.

У районному відділі поліції є власне укриття в якому наявні продукти харчування та питна вода. Укриття знаходиться в підвальному приміщенні (фото 4). Згідно з висновком Акту оцінки об'єкта (будівлі, споруди, приміщення) про можливість його використання для укриття населення як найпростішого укриття (фото 5, 6).

Протягом 2024 року співробітниками Болградського РВП затримано 24 особи, з яких: в порядку статті 208 Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) – 9 осіб, згідно ухвали слідчого-судді – 2 особи, згідно постанови суду (адміністративний арешт) – 13 осіб.

Болградський районий відділ поліції обладнаний системою «Інформаційна підсистема «Custody Records» інформаційно-телекомунікаційної системи «Інформаційний портал Національної поліції України», у зв'язку з чим перший поверх управління поліції обладнаний системою технічних приладів і засобів у всіх приміщеннях, які використовуються для опитування, утримування, проведення слідчих дій з відвідувачами, затриманими чи запрошеними, та архівацією даних не менше 30 діб.

Проведення процесуальних дій із затриманими, доставленими та запрошеними особами здійснюються виключно в спеціально облаштованих приміщеннях (фото 7 - 10).

Також в управлінні поліції створено сектор дотримання прав людини, покращено стандарти захисту прав затриманих через запровадження електронної фіксації інформації про всі дії щодо осіб, які перебувають під контролем поліції, з моменту фактичного затримання і поміщення до слідчого ізолятора або звільнення з під варти.

Про усі випадки затримання осіб повідомлено Південний міжрегіональний центр з надання безоплатної правничої допомоги та здійснені записи у відповідних журналах.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання (стаття 3 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, частина 1 статті 28 Конституції України).

1. Групою НПМ встановлено, що у кімнатах для затриманих, вікна не обладнані кватирками, що обмежує доступ утримуваним особам до свіжого повітря (фото – 11). В Одинадцятій Загальній доповіді [СРТ/Inf (2001) 16] Європейський комітет з питань запобігання катувань чи нелюдського або такого, що принижує гідність, поводження чи покарання зазначає, що заходи безпеки для певних категорій утримуваних осіб доцільно вживати, але вони не повинні позбавляти останніх доступу до свіжого повітря та природнього освітлення.

2. Відповідно до статті 10 Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання кожна держава-сторона повною мірою забезпечує включення навчальних матеріалів до програм підготовки персоналу правових органів, цивільного чи військового медичного персоналу, державних посадових осіб, які можуть мати відношення до утримання під вартою й допитів осіб, які зазнали будь-якої форми арешту, затримання чи ув'язнення, або до поводження з ними. Кожна держава-сторона включає цю заборону до правил чи інструкцій, які стосуються обов'язків і функцій будь-яких таких осіб.

Однак у порушення вимог зазначеної Конвенції в окремих посадових інструкціях працівників Болградського РВП відсутня інформація про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання.

Порушення права на свободу та особисту недоторканність (стаття 5 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 29 Конституції України).

3. У ході відвідування групою НПМ виявлені факти неналежного ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених, який передбачений Інструкцією з організації діяльності чергової служби органів (підрозділів) Національної поліції України (далі – Інструкція) абзац другий пункту 8 розділу VI, затвердженої Наказом Міністерства внутрішніх справ України 23.05.2017 № 440.

Зокрема, в графах 6, 8 та 9 інформація про мету доставлення, прибуття зазначається некоректно, а також не завжди зазначається інформація про наявність

чи відсутність претензій до працівників поліції, особистий підпис доставлених, відвідувачів та запрошених.

Порушення права на охорону здоров'я та медичну допомогу (стаття 49 Конституції України).

4. У ході відвідування встановлено, що всупереч вимогам пункту 14 частини першої статті 23 Закону України «Про Національну поліцію», частини першої статті 12 Закону України «Про екстрену медичну допомогу», Порядку підготовки та підвищення кваліфікації осіб, які зобов'язані надавати медичну допомогу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.11.2012 № 1115, службовими особами відділу поліції не здійснюється підготовка щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги.

Зокрема встановлено, що із 113 працівників відділу пройшли підготовку щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги та мають відповідні посвідчення лише 68 працівників відділу.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

1. Болградському районному відділу поліції Головного управління Національної поліції в Одеській області:

1.1. Забезпечити утримуваним особам право на доступ до свіжого повітря шляхом обладнання вікон камерних приміщень з можливістю власноручно відкривати квартирки для провітрювання утриманими;

1.2. Внести до посадових інструкцій всіх співробітників ВП інформацію про заборону катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження і покарання;

1.3. Забезпечити належне ведення журналу обліку доставлених, відвідувачів та запрошених до районного відділу поліції;

1.4. Здійснити підготовку службових осіб районного відділу поліції щодо володіння знаннями і практичними навичками надання домедичної допомоги з отриманням відповідного посвідчення.

До звіту додаються наступні документи та матеріали:

Фотознімки отримані за результатами відвідування Болградського РВП.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини


Дмитро КУЦОПАТРИЙ

Додатки до звіту
Фото 1



Фото 2



Фото 3

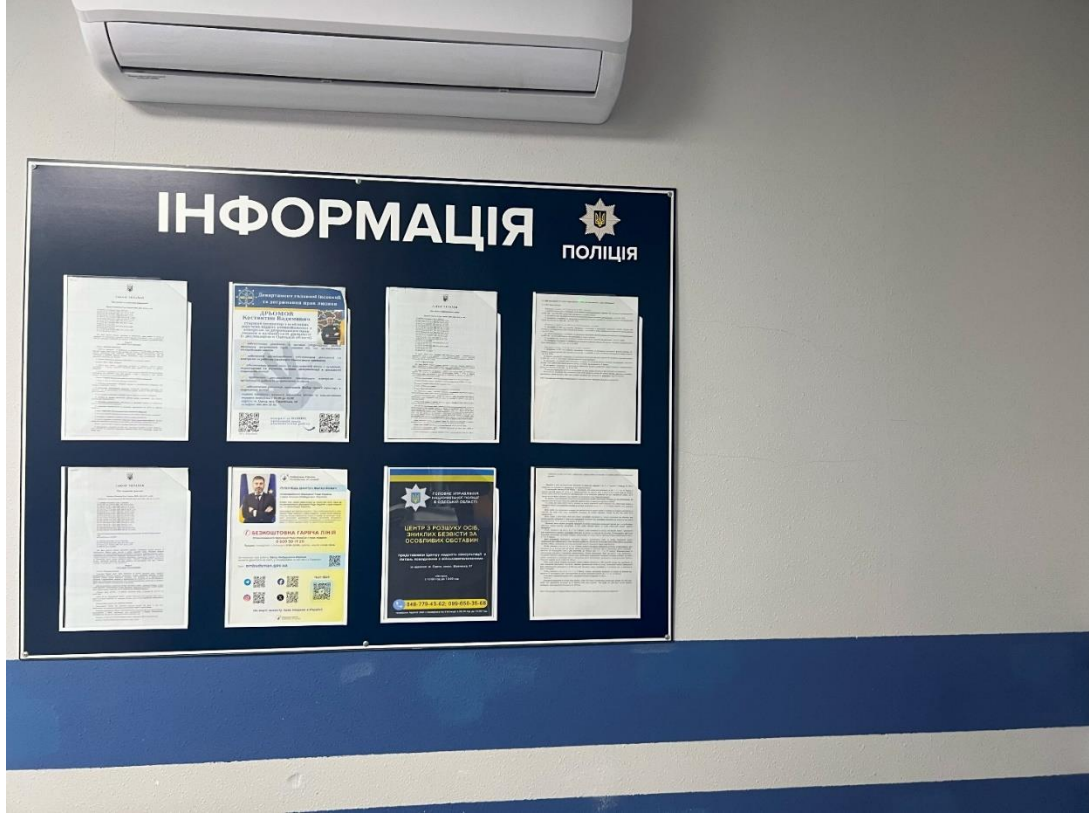


Фото 4



Фото 5

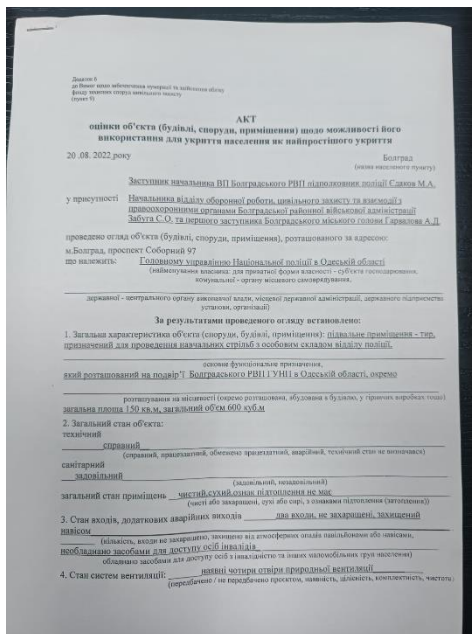


Фото 6

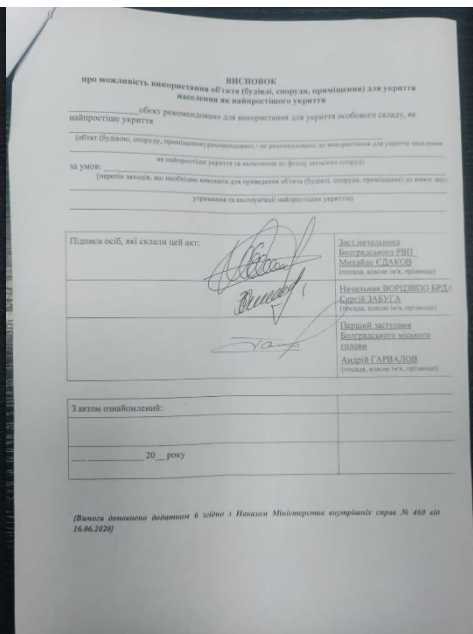


Фото 7



Фото 8



Фото 9



Фото 10

